

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ ЖИДАЧІВЩИНИ (ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС)

соціального досвіду підлітків, формуванням життєвих навичок по захисту своїх прав та інтересів у різних формах самоврядування; реалізацією потенціалу сімейного виховання у попередженні і подоланні насильства щодо підлітків через підвищення педагогічної культури батьків.

1. Акименко Ю.Ф. Тренінг батьківської ефективності. Програма і методика проведення / Ю.Ф. Акименко // Практична психологія та соціальна робота, 1999. – №6. – С. 21 – 29.

2. Алексєєнко Т.Ф. Соціальна педагогіка теорія і технології: підручник / Т.Ф. Алексєєнко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 314 с.

3. Запобігання і протидія насильству в сім'ї: методичні рекомендації для соціальних працівників / За ред. І.М. Трубавіної. – К.: ДЦССМ, 2004. – 192 с.

4. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л. Соціально-психологічні аспекти проблем насильства / Н.Ю. Максимова, К.Л. Мілютіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 337 с.

5. Ролінський В.І. Соціально-педагогічні проблеми попередження та подолання насильства над підлітками / В.І. Ролінський // Рідна школа, 2004. – № 9. – С. 7 – 9.

6. Ролінський В.І. Проблеми насильства неповнолітніх як гостре соціальне явище / В.І. Ролінський // науково-методичний журнал "Нова педагогічна думка", 2004. – № 2. – С. 101 – 102.

7. Соціальна робота з дітьми та молоддю: проблеми, пошуки, перспективи // За заг. редакцією Пінчук І.М., Толстоухової С.В. – К.: УДЦССМ, 2000 р. – Випуск 1. – 276 с.

8. Хоменко Г.С. Педагогічні проблеми виховання неповнолітніх / Г.С. Хоменко. – К.: РІШ, 1976. – 94 с.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2016

УДК 78.087.68(477.83)

Степан Салій, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання і дирижування Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ ЖИДАЧІВЩИНИ (ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС)

У статті висвітлено творчу діяльність хорових колективів Жидачівщини та їх керівників. Зроблено історичний екскурс діючих на сьогоднішній день аматорських хорів і їх концертних програм.

Ключові слова: творча діяльність, хоровий колектив, хоровий спів, хорове мистецтво, концертні виступи, керівник хору, концертна програма.

Літ. 4.

Степан Салій, кандидат педагогических наук, доцент кафедры методики музыкального воспитания и дирижирования Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

ТВОРЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ХОРОВЫХ КОЛЛЕКТИВОВ ЖИДАЧИВЩИНЫ (ИСТОРИЧЕСКИЙ ЭКСКУРС)

В статье исследована творческая деятельность хоровых коллективов Жидачевского района и их руководителей. Проведен исторический экскурс действующих аматорских хоров и их концертных программ.

Ключевые слова: творческая деятельность, хоровой коллектив, хоровое пение, хоровое искусство, концертные выступления, руководитель хора, концертная программа.

Stepan Saliy, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Music Education Methods and Conducting Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE CREATIVE ACTIVITIES OF ZHYDACHIV QUIRES (HISTORY)

The article highlights the creative work of Zhydachiv choirs and their leaders. The author makes the historical overview of the existing amateur choirs and concert programs.

Keywords: creative activities, a choir, choral singing, choral art, concerts, choir director, concert program.

Постановка проблеми. Хоровий спів буває одноголосий (спів в унісон) і багатоголосий, з музичним супроводом або без нього – акапела. «Це найбільш масовий вид

музичного мистецтва. Хоровий спів як професійне хорове мистецтво відоме з часів Стародавньої Греції. Воно здавна було невід'ємною частиною відправлення релігійних культів» [4].

Хорове мистецтво Львівщини має давні і глибокі традиції. Ось як про це писав відомий дослідник хорів України Михайло Бурбан у своєму посібнику-довіднику “Хорове виконавство Львівщини” (1999 р.): “Хорове мистецтво Галичини, Львівщини відрізняється тим, що в районах і селах існували й існують самобутні колективи з давніми, навіть столітніми традиціями (хор села Піддністрияни, села Гірне), добрими хоровими засадами звучання (хори Ходорівщини, Дрогобиччини, Стрийщини), сценічною культурою поведінки, смаком у виборі костюмів, пошуку оригінального репертуару” [1].

Мета статті. Розглянути хорові колективи Жидачівщини (Ходорівщини), які існували у свій час і продовжують функціонувати, зберігаючи глибинні традиції галицької хорової культури. Адже не знаючи минулого нашого народу, його традицій, не можемо будувати і майбутнього.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найстаріший хоровий колектив Ходорівщини – “Дністрияни” села Піддністрияни Дрогобицької обл. (з 1959 р. Львівська обл.). Створений колектив у 1891 р. дяком місцевої церкви Григорієм Гірським, випускником перших в Україні курсів музики та співу в селі Денисові на Тернопільщині, яким керував Осип Вітошинський. Перший концерт хору відбувся у 1892 році. А вже весною 1893 р. відбулися перші концертні поїздки по селах Бібрщини і Жидачівщини. У 1895 р. хор був запрошений на першу Крайову сільськогосподарську виставку, про що свідчать архівні українські та польські газети. Перед війною Г. Гірський емігрував до Америки, де пропагував українську народну пісню. Помер у 1940 р.

Після від’їзду Гірського до Америки хором керував вчитель місцевої школи Юліан Лежогубський. У часи першої світової війни хор припинив свою діяльність.

З 1923 р. хором керував директор школи, скрипаль Іван Кекош. Після його звільнення хор очолив також скрипаль, учень Ю. Лежогубського Степан Прокоп’як, який у 1928 р. поступив до Львівського вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у клас Миколи Колесси. Степан Іванович Прокоп’як керував хором в с. Піддністрияни до 1953 р. Паралельно працював з хоровими колективами в селах Жирова, Дуліби, Нові Стрілища, Сугрів, Новосілля, Вербища там. Ходорів.

У 1953 – 1964 р. хором керував директор школи, теж скрипаль, Михайло Калинець. Він мав дуже добрі вокальні дані (ліричний тенор) і добре володів скрипкою. Під його керівництвом хор продовжив традиції Григорія Гірського та Степана Прокоп’яка. Колектив поповнився новим

хоровим репертуаром, бере участь у районних і обласних конкурсах-фестивалях, де займає призові місця, виступає на львівському телебаченні.

Після смерті М. Калинця хором керує випускник Львівського музично-педагогічного училища ім. Ф. Колесси, баяніст Роман Воловець.

У 1971 р. на обласному конкурсі, присвяченому сторічному ювілею Філарета Колесси, хор посів почесне третє місце.

Після смерті Р. Воловця хором керує диригент-аматор Іван Максимців, який відновив репертуар і вивчив нову концертну програму.

У 1991 р. хоровий колектив “Дністрияни” на обласному рівні відсвяткував свій 100-літній ювілей. В репертуарі були твори українських композиторів-класиків, обробки народних пісень, патріотичні, козацькі, стрілецькі та духовні твори.

В останні роки хор став церковним при місцевій церкві, яким керує вчитель Жидачівської музичної школи, випускник Дрогобицького музичного училища ім. В. Барвінського Ігор Пшик.

В репертуарі колективу колядки, шедрівки, окремі духовні твори та літургія М. Вербицького.

Народний хор “Дністер” селища міського типу Журавно Дрогобицької області (з 1939 р. Львівська обл.), Жидачівського району, заснований у 1926 році, у 1945 відновив свою творчу діяльність під орудою Хром’яка І.М.

Концертні виступи відбулися в селах Жидачівського та сусідніх районів. У 1949 р. хоровий колектив здобув перше місце на обласному огляді художньої самодіяльності і отримав назву “Дністер”. А вже у 1967 р. завоював почесне звання “Народний колектив”. Того ж року “Дністер” нагороджується Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, а в 1977 р. – дипломом лауреата першого Всеукраїнського фестивалю самодіяльної художньої творчості.

Колектив виступав у таких містах: Львів, Дрогобич, Жидачів, Ходорів, Борислав, Трускавець, Моршин, Галич. З 1983 р. хором керує В.М. Петришин – випускник Львівського музично-педагогічного училища ім. Ф. Колесси.

Хор народного дому с. Іванівці був заснований у 20-х роках ХХ ст. священником Павлом Чехурдою. Керували колективом дочка о. П. Чехурди – Софія Чехурда та її чоловік Петро Клинович.

У ці роки колектив виступає з концертною програмою в містах Львові, Жидачеві, Розвадові, а також в селах Надітичі та Піддністрияни, де проводились фестини.

Після 1939 р., коли зазнала репресій сім’я о. Чехурди, хором керує місцевий дяк Михайло Клепач. Під

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ ЖИДАЧІВЩИНИ (ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС)

його керівництвом хор існував до 1947 р. У 50-х роках хором керує Михайло Федиш, виходець з с. Піддністрияни, житель Жидачева. Під його керівництвом збагатився концертний репертуар, виріс виконавський рівень колективу. Але з невідомих причин згодом колектив припинив свою діяльність.

Починаючи з середини 1970-х років на основі колективу був організований загальноколгоспний хор, яким керували Михайло Іванник, Михайло Малюс, Степан Бричко – викладачі дитячої Жидачівської школи. Починаючи з 1983 р., хором керує Галина Чемерис.

Нова сторінка в історії хорового колективу виступає в часи проголошення незалежності України (1991 р.), коли було сформовано хор духовної пісні (керівник Мирон Грицик). В репертуарі колективу Літургія, колядки, щедрівки, а також твори музичної Шевченкіани, обробки українських народних пісень.

Хор виступає на всіх державних і церковних святах в межах району і області.

Хор народного дому с. Буянів Жидачівського р-ну був заснований у 1923 р. місцевим жителем Василем Чмеликом, який свого часу закінчив дяківсько-регентську школу у м. Львові і був добрим скрипалем. Він трагічно загинув у 1944 р.

Після В. Чмелика деякий час хором керує житель Старого села Петро Погодник.

В 1965 – 1980 р. на базі мішаного хору, утворився тільки хор – ланка, якою керували баяністи, вони ж і акомпонували йому.

Починаючи з 1980 р. хор відновлює свою роботу. Ним керує Марія Камінська, вчитель музики і співу Буянівської 8-річної школи. А вже з 1985 р. колектив очолює Ганна Савчин – вчитель англійської мови сусіднього села Чертіж.

В репертуарі колективу обробки народних пісень, авторські твори, пісні січових стрільців, колядки.

У 1924 р. був створений хор народного дому Старого Села, яким керував житель с. Журавно і Цукорник. Фінансовій підтримці, в той час, багато сприяв голова “Просвіти” Федір Колос.

В 1937 р. до керівництва хором запрошується Маркіян Герасимович, син священника, але, як патріота України, його було вбито.

У 1939 р. керівником хору стає житель Старого Села П. Попадин. На початку війни він пішов на фронт, а, повернувшись, знову керує хором і одночасно працює завідувачим клубом. Помер П. Попадин у 1986 р.

На початку 1987 р. до керівництва хоровим колективом приходить вчитель музики і співів місцевої школи В. Порціна. Хор налічує 40

чоловік, це в основному молодь. В репертуарі колективу обробки українських народних пісень, твори музичної Шевченкіани, стрілецькі, козацькі та повстанські пісні.

Хор народного дому с. Володимирці був створений у серпні 1925 р. Першим його керівником був М. Панкевич, житель м. Львова. Наступним керівником (1940 р.) став М. Колос. У 1958 р. до керівництва колективом приступив В. Костів, після нього хором керує художній керівник народного дому М. Гишпіль.

Хор з невідомих причин розпався, а частина його учасників стали членами церковного хору с. Володимирці.

Хор народного дому с. Зарічне був заснований в 1926 р. священником Євгеном Гарасимовичем. Його спадкоємцями були диригенти: Степан Кулик, Климкович, Михайло Дудич, Іван Хром’як та Іван Стадник. З 1965 р. хором керує Василь Ямчин – директор народного дому.

В репертуарі колективу твори музичної Шевченкіани, твори обробки народних пісень, календарно-обрядові, стрілецькі та пісні УПА.

Хоровий колектив народного дому с. Бортники заснований в 1930 р. місцевим жителем, любителем хорового співу Романом Сенівим, який не мав спеціальної музичної освіти, тож йому допомагав в організації і підборі репертуару священник Красицький. З 1937 р. хором керує Євген Баківський.

У 1970 р. до керівництва колективом був запрошений вчитель Бортниківської середньої школи, випускник Дрогобицького музичного інституту Іван Ворона. Під його керівництвом хор здобув великої слави. Колектив виступав на сценах Києва, Львова, Жидачева та в селах району.

З 1990 р. хором керує Андрій Луків, випускник Львівського музично-педагогічного училища. Художній репертуар докорінно змінюється. У ньому з’являються твори, які до цього часу (до 1991 р.) були заборонені тодішнім тоталітарним режимом. А саме: патріотичні твори, стрілецькі, пісні визвольних змагань, гімн України, музичні твори на слова Т. Шевченка та ін.

Хор народного дому с. Дев’ятники заснований у 1930 р. Михайлом Борачком, який керував ним до початку війни. Після її закінчення колектив очолив священник Степан Королук. З 1972 р. художнім керівником і диригентом стає завідувач клубом Ярослав Штурмак. З 1978 р. художнім керівником стає Надія Матвіїв, випускниця музично-педагогічного факультету Миколаївського музичного інституту.

У репертуарі колективу твори музичної

Шевченкіани, твори українських композиторів-класиків, літургійні, патріотичні, стрілецькі пісні та колядки і шедрівки.

Хор бере активну участь в районних конкурсах-оглядах, святах.

Хор с. Баківці сформувався в 30-х роках з числа жителів Баківці і прилеглих сіл Репихів, Трибоківці, Жабокряки (тепер Квітневе).

Ініціатором створення був місцевий дяк Михайло Мацюк, який у 1932 р. очолив колектив.

Крім мішаного хору, тут діяв і однорідний чоловічий. В той час колектив мав велику популярність в районі. Михайло Мацюк керував хором до 1948 р., після чого він був запрошений керувати хором Успенської церкви міста Львова, з яким працював до 1989 р.

У 1959 р. відбувається укрупнення районів і областей України. Ходорівський районний центр ліквідується і всі села тепер уже колишнього Ходорівського району приєднуються до сусіднього Жидачівського, а Дрогобицька область переходить до Львівської. Тепер місто Дрогобицька стає районним центром Львівської області.

У 50-х роках організовується новий хоровий колектив, яким керує Леонід Коваль, уродженець Івано-Франківської області. Тоді колектив налічував 40 учасників.

В 1983 р. хор відновлює свою роботу. Його керівником стає Михайло Насальський. В репертуарі колективу твори на слова Т. Шевченка, стрілецькі та козацькі пісні, а також Літургія.

Хоровий колектив с. Сугрів був заснований у 1933 р. відомим на Львівщині великим хоровим диригентом, а в майбутньому викладачем Львівської консерваторії ім. М. Лисенка, Степаном Івановичем Прокоп'яком, яким він керував до 1941 р.

Після нього керівником хору стає житель села Микола Васишин, який пішов на фронт і загинув. Хор очолив Петро Корсан, який працював з колективом до 1950 р. Після двохрічної перерви колектив очолила вчителька за освітою Катерина Коваль. Після неї, у 1957 р. прийшов новий керівник Михайло Мандрик, а в 1968 р. – Ольга Терлак. З 1991 р. хоровим колективом керує Степан Кресан.

В репертуарі хору твори музичної Шевченкіани, обробки українських народних пісень, а також авторські твори українських композиторів: “Човен хитається” – Є. Козака, “Летить галка, через балку” – Л. Ревуцького, “Ой, у полі червона калина” – С. Чернецького та ін.

Хор – учасник і призер конкурсу присвяченому 100-річчю від дня народження Ф. Колесси (диплом III ступеня), обласних, районних оглядів-

фестивалів, нагороджений дипломами та грамотами районного та обласного відділів культури.

Хор народного дому селища Нові Стриліща Жидачівського району заснований у 1950 р. Леонідом Рачібо, випускником культурно-освітнього технікуму. В 1956 р. хор очолив Михайло Ошуст, в 1962 р. його змінив Йосиф Бомицький, вчитель фізики Новострічанської середньої школи.

В 1964 р. до керівництва колективом приходить Михайло Насальський, який проводить реорганізацію хору з мішаного на однорідний чоловічий. У такому вигляді колектив функціонує і сьогодні.

Хор успішно виступає в селах району і області. Він учасник обласних і районних оглядів художньої самодіяльності, нагороджений грамотами та цінними подарунками.

В репертуарі колективу твори музичної Шевченкіани, обробки Дмитра Котка “Ставок заснув”, “Засвітали козаченьки”, “Сусідка”, патріотичні, козацькі, стрілецькі, та обробки українських народних пісень самого керівника М. Насальського.

Народна самодіяльна хорова капела “Мрія” Ходорівського будинку культури “Просвіта” заснована Іваном Вороною у 1951 р.

У репертуарі колективу такі твори: Дмитро Борзнянський – “Херувимська”, “Достойно є”, Михайло Вербицький – “Слава єдинородний”, “Отче наш”, Артемій Ведель – “Нехай сповняться уста наші”, “Покаяння”, Кирило Стеценко – “Благослови, душе моя, Господа”, Йоган Штраус – “Згадай, як весною”, Євген Козак – “Вівчарик”, Анатолій Кос-Анатольський – “Гей, браття, опришки”, хор з опери – “Запорожець за Дунаєм” Гулака-Артемівського; М. Леонтович – “Час-пора до куреня”, Микола Лисенко – “Верховино, світку ти наш” і багато інших.

Капела тричі виїздила на гастролі в Польщу. Вона учасник багатьох обласних, республіканських фестивалів, оглядів-конкурсів хорової музики. Гастролювала по Україні в містах: Київ, Харків, Херсон, Кривий Ріг, Львів, Каховка та ін.

У 1964 р. за багатий художній репертуар, за зразкове звучання і пропаганду народної та класичної музики колектив отримав звання “Народна хорова капела”.

Нагороджений грамотами, медалями: золотою, срібною і бронзовою; дипломами обласних, республіканських оглядів-конкурсів.

Хор народного дому с. Чертіж був створений у грудні 1954 р. ентузіастами і любителями

хорової музики Євгенією Табакою – завідувачем сільським клубом, та Меланією Колос – завідучою бібліотеки. Першим кеївником хору стала Лідія Писарчук, вчитель Чертізької школи. З 1957 – 1960 рр. хоровим колективом керував Федір Крижанівських, директор місцевої школи. В кінці 1960 р. до керівництва хору було запрошено Мирослава Ковалю, який мав середню спеціальну музичну освіту.

В 1963 р. відбувається зміна керівника. Ним стає Микола Максимців, житель смт. Журавно. А в 1970 р. його замінює Василь Гудзовський, випускник 10-ти місячних курсів художньої самодіяльності при Жидачівській музичній школі. При новому керівнику збільшується кількість хористів, вдосконалюється виконавська майстерність, збагачується репертуар.

Колектив є учасником багатьох обласних і районних оглядів-фестивалів. Виступав на сценах Львова, Жидачева, Ходорова, Журавно, Володимирців, Мильничів, Дубровки, Тарнавки, Лисівки, Зарічного, Станькового, Верхнього (Івано-Франківської області).

Хоровий колектив с. Заріччя Жидачівського району заснований в 1958 р. Галиною Чемерис. У хорі брали участь жителі Заріччя і Дем'янки Лісної. За часів об'єднання колгоспів “Золотий колос” та “Світанок” утворився великий хоровий колектив, яким керували М. Малюс, а згодом В. Кухар (викладачі Жидачівської музичної школи).

У 1982 р. хоровий колектив розпався на 2 вокальні ансамблі. В 1990 р., коли відновила свою функцію місцева церква, при ній відновив свою роботу і хо р. Керівником став Михайло Іваник – випускник Дрогобицького музичного училища.

У 1992. Хоровий колектив виконав Літургію у Почаївській лаврі, а у 1993 р. – у церкві св. Юрія в м. Львові. Того ж року хор записався на обласному телебаченні.

У репертуарі колективу більше 160 творів: обробки народних пісень, козацьких, стрілецьких та літургійні твори.

Хор с. Вільхівці Жидачівського району був створений у 1965 р. Михайлом Іванником і нараховував 25 співаків. Пізніше до хору приєдналися жителі с. Іванівці, Туради, Волиця-Гніздичівська, які входили до колгоспу “Світанок”. Хоровий колектив збільшився до 40 чоловік.

З 1982 р. колективом керувала Галина Чемерис, випускниця Львівського культурно-освітнього технікуму, яка жила в м. Жидачеві і працювала в районному Народному домі.

Хоровий колектив під її вмілим керівництвом виступав на сценах району, Львова, Києва (ВДНХ), записав хорові твори на обласному

телебаченні в Шевченківському Гаї, брав участь у районному святі хорової пісні “Пісні возз'єднаного краю”, на обласному святі фольклорно-етнографічних колективів хорового жанру “Пісня скликає друзів” (1986 р.). Хор – учасник телепередачі в програмі “Народні таланти” (грудень 1986 р.). У 1887 р. аматори брали участь в обласному турі II всесоюзного фестивалю народної творчості в м. Стрию.

З 1990 р. колективом керує Ярема Климович, випускник Дрогобицького музичного училища, викладач Жидачівської музичної школи.

У репертуарі хору твори музичної Шевченкіани, обробки Григорія Давидовського, Миколи Леонтовича, Юліана Корчинського, стрілецькі пісні та ін. Найулюбленіші у слухачів такі твори: “Ой, у полі нивка”, “На бережку у ставка”, “Зажурились галичанки”, “Ой, зацвіла черемха”, “Ой журавко” та ряд інших.

Хор народного дому с. Подорожне був заснований у 1966 р. випускником Дрогобицького музичного училища Матвієм Олеськівим. Через 10 років у 1976 р. колектив очолила Меланія Сокирко, випускниця Самбірського культурно-освітнього училища, художній керівник будинку культури. А з 1991 р. хором керує Ігор Демчук, художній керівник народного дому того ж села (Подорожне).

В концертних програмах колективу біля 100 хорових творів. Серед них такі: “А мати ходить на Курган” (А. Пашкевич), “Мамина вишня”, “Хата моя, біла хата”, “Ой, устану ранесенько”, твори на слова Т. Шевченка, обробки народних пісень місцевих авторів, козацькі, стрілецькі твори українського відродження 20 століття та ін.

Хор села Грусятічі Жидачівського району був організований з ініціативи директора однойменного радгоспу Леоніда Куляби. Його засновником і керівником у 1966 р. став Левко Дорош, музикант за освітою. Хор проіснував недовго. Але у 1972 р. був відновлений. Його керівником став Михайло Насальський, який сповідував народну манеру співу. На деякий час хор припинив свою діяльність. А у 1987 р. знову відновився, але вже у новому складі. Його керівником стає Оксана Крамар, випускниця Львівського культ-освітнього училища. До відновлення долучився і попередній керівник М. Насальський.

У репертуарі колективу було понад 40 хорових творів. Серед них такі: “Ой на горі вітер дув”, “Гандзя”, “Як ішов я з Дебрецина”, “Ой, чие то сіно”, стрілецькі, повстанські пісні, твори місцевих аматорських авторів.

Хор виступав на сценах м. Жидачів, м. Рогатин,

сmt. Нові Стрїлища, Новий роздїл, на ювілейних концертах, святах та освяченні школи в с. Грусятичі.

Хор села Монастирець Жидачівського району, Львівської області розпочав свою роботу в 1966 р. Його організатором і першим керівником був Петро Попадин, який працював до 1982 р.

У 1984 р. хор очолив Іван Стехнович, випускник Самбірського культурно-освітнього училища. Колектив налічував 35 співаків-аматорів. В репертуарі хору: “Молитва за Україну” (М. Лисенка), “А мати вишила рушник”, “Летїла зозуля”, “Чорний колїр”, “Чому бджоли не йдуть в поле?”, обробки українських народних пісень, літературні твори. Репертуар налічує більше 40 творів.

Хор народного дому с. Тейсарів розпочав свою творчу діяльність у 1971 р. під керівництвом Стефанії Буцяк, випускниці Самбірського культурно-освітнього училища. У 1984 р. її замінила Г. Чермерис.

Починаючи з 1992 р. і до сьогоднішнього дня, керівником став вчитель музики і співів місцевої школи М. Жовтий.

Хоровий репертуар колективу докорінно змінився. В ньому з'явилася велика кількість духовно-релігійних творів, які були до 1991 р. заборонені сов'єтсько-комуністичним режимом, а також стрілецькі та повстанські пісні УПА.

Хор виступає на святах, присвячених дню Матері, дню Св. Миколая, дню Незалежності, Шевченківським дням. Хоровий колектив учасник днів музики у Львові в Шевченківському Гаї.

Хоровий колектив с. Кніселів заснований випускницею Львівського культурно-освітнього училища у 1983 р., тоді завідуючою клубом с. Орїшківці. У 1989 р. Ольга Романівна стає художнім керівником Кніселівського будинку культури, яким керує і по сьогоднішній день.

У репертуарі колективу твори різного напрямку. Тут і обробки українських народних творів, і патріотичні, і літургійні. Серед них такі: М. Фрадків “Пісня про Дніпро”, А. Пашкевич “Хліб усьому голова”, обробка М. Леонтовича “Ой, з-за гори кам'яної”, “Тей ви стрільці січовї” та ін..

Виступав колектив в селах Орїшківці, Бертишів, Станевичі, Жирова, Зарічне та в м. Жидачів.

Чоловічий хор с. Кам'яне був створений в рік проголошення Незалежності (1991 р.) колишнім секретарем сільської ради, добрим скрипалем, учнем Степана Прокоп'яка Салієм Іллем Антоновичем 1919 року народження.

У репертуарі колективу патріотичні, релігійні,

козацькі, стрілецькі твори, колядки, щедрівки, Служба Божа та обробки народних пісень. Всі твори виконувалися акапельно (без супроводу).

Хор виступав в селах Підністрияни, Кам'яне, Жирова, Заліски, Вовчатичі, Іванівці, Рудківці, Станківці, а також в містах Ходорів та Жидачів.

Після смерті керівника чоловічий хор приєднався до мішаного церковного хору с. Кам'яне.

Хор духовної пісні с. Покрівці заснований в червні 1993 р. як церковний хор Михайлом Малюсом, колишнім викладачем Жидачівської музичної школи.

В колективі брали участь люди різних професій і різного віку, пенсіонери.

Хоровий колектив виконує Службу Божу (збірну), більше народних обробок, колядки та щедрівки. Хористи часто виступають на запрошення в церквах Жидачівського району.

У 1995 р. хоровий колектив взяв участь у святкуванні перемоги Січових Стрільців на горі Маківка.

Висновки. Хорове мистецтво Жидачівського району, що входить у склад Львівської області, цікаве і різнобарвне. Тут доцільно згадати слова великого дослідника хорових колективів України Михайла Бурбана, який у своїй праці “Українські хори та диригенти” (2007 р.) писав “...мистецтво світських і церковних хорових колективів інколи неможливо ідентифікувати” [2,3].

Хорове виконавство другої половини ХХст. у результаті зміни соціального устрою суспільства та відродження України набуло тих ознак, яких до давніх часів не могло мати. Серед інших видів мистецтва хоровий спів зберігає високу духовність і національні традиції.

В діяльності хорових колективів та їх керівників спостерігаємо багато нового і цікавого. В підході керівників до художнього репертуару спостерігаємо чітку ідейну, державно-просвітницьку політику.

Останнім часом регіони, обласні відомства культури, освіти і виховання перебирають функції центру, що є ознакою демократичного суспільства, політичної системи. “Слабкі в художньому плані колективи, для яких вирішується на місцевому рівні, не витримують конкуренції” [3, 639].

Керівники хорових колективів (диригенти, хормейстери, регенти) покликані вберегти українську хорову культуру від впливу низькопробного мистецтва, деградованих у суспільному, духовному, освітньому значенні системи теле- та радіопередач, що руйнують психіку і здоров'я українського народу, і, в першу чергу, молоді. Живе виконання хорових творів,

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

глибокі національні традиції, релігійно-філософська музика покликані оберігати нашу державу – Україну.

1. Бурбан М.І. *Хорове виконавство Львівщини: Посібник-довідник.* – Дрогобич: Вимір, 1999. – С. 12.

2. Бурбан М.І. *Українські хори та диригенти.* – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672 с.

3. Бурбан М.І. *Українські хори та диригенти.* – Дрогобич: Посвіт, 2007. – 672 с. – С. 639.

4. *Укр. Рад. Енци., том 12, видання 2, ст. 171, Київ 1985. (УРЕ)*

Стаття надійшла до редакції 18.04.2016

УДК 378.147

Інга Сіняговська, кандидат педагогічних наук, докторант лабораторії дидактики
Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

У статті було визначено сутність і шляхи реалізації компетентнісного підходу у процесі інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти.

Ключові слова: інтеграція змісту навчальної діяльності, компетентнісний підхід.

Літ. 6.

Інга Сіняговська, кандидат педагогических наук, докторант лаборатории дидактики
Института педагогики НАПН Украины, г. Киев

**РЕАЛИЗАЦИЯ КОМПЕТЕНТНОСНОГО ПОДХОДА В ПРОЦЕССЕ ИНТЕГРАЦИИ
СОДЕРЖАНИЯ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ ГУМАНИТАРНЫХ
СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ВЫСШИХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ**

В статье определены сущность и пути реализации компетентностного подхода в процессе интеграции содержания учебной деятельности студентов гуманитарных специальностей высших педагогических учебных заведений.

Ключевые слова: интеграция содержания учебной деятельности, компетентностный подход.

Inha Synyakhovska, Ph.D. (Pedagogy), Doctoral at the laboratory of Didactics
Institute of Education of Ukraine, Ukrainian National Academy of Pedagogical Sciences, Kyiv

**THE REALIZATION OF THE COMPETENCY APPROACH IN THE PROCESS OF
INTEGRATION OF CONCEPTS OF EDUCATIONAL TRAINING OF STUDENTS OF
HUMANITARIAN SPECIALTIES AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS**

The article deals with the subject matter and ways of realization of the competency approach in the process of integration of concepts of educational training of students of humanitarian specialties at higher educational establishments at the present stage of the development of higher education.

Keywords: the integration of concepts of educational training, a competence approach.

Постановка проблеми. Сучасний етап організації навчально-виховного процесу у вищих педагогічних навчальних закладах, формування у майбутніх фахівців професійних компетенцій не відповідає європейським і світовим стандартам, а відтак уся навчально-виховна й науково-дослідницька діяльність в умовах багатоступеневої освіти має бути підпорядкована ідеї високої комп'ютеризації, гуманітаризації, професіоналізації процесу навчання та інтеграції освіти й науки, застосуванню інноваційних освітніх технологій, спрямованих на досягнення прогнозованих

результатів та впровадженню компетентнісно зорієнтованого підходу до професійної підготовки фахівців у ВПНЗ.

Компетентнісний підхід є одним з провідних у світовій освітній стратегії, а освітня парадигма перетворюється на суспільно значуще явище як концептуальна основа освітньої національної політики держав Європейського освітнього союзу в цілому. В українській системі вищої освіти періоду його модернізації компетентнісний підхід стає одним із провідних принципів методології та використовується при розробці державних освітніх стандартів нового покоління, йому надано